

I

(Νομοθετικές πράξεις)

ΟΔΗΓΙΕΣ

ΟΔΗΓΙΑ (ΕΕ) 2017/1852 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 10ης Οκτωβρίου 2017

για τους μηχανισμούς επίλυσης φορολογικών διαφορών στην Ευρωπαϊκή Ένωση

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 115,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ⁽¹⁾,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽²⁾,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με ειδική νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Οι περιπτώσεις κατά τις οποίες περισσότερα του ενός κράτη μέλη ερμηνεύουν ή εφαρμόζουν διαφορετικά τις διατάξεις διμερών φορολογικών συμφωνιών ή συμβάσεων, περιλαμβανομένης της σύμβασης για την εξάλειψη της διπλής φορολογίας σε περίπτωση διορθώσεως των κερδών συνδεδεμένων επιχειρήσεων (90/436/ΕΟΚ) ⁽³⁾ («η σύμβαση περί διαδικασίας διαιτησίας της Ένωσης»), μπορούν να δημιουργήσουν σοβαρά φορολογικά εμπόδια για τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε διασυνοριακό επίπεδο. Συνεπάγονται υπερβολική φορολογική επιβάρυνση για τις επιχειρήσεις και είναι πιθανό να οδηγήσουν σε οικονομικές στρεβλώσεις και αναποτελεσματικότητα, και να έχουν αρνητικές συνέπειες στις διασυνοριακές επενδύσεις και στην ανάπτυξη.
- (2) Για τον λόγο αυτό, είναι αναγκαίο να υπάρχουν μηχανισμοί στην Ένωση οι οποίοι διασφαλίζουν την αποτελεσματική επίλυση των διαφορών που αφορούν την ερμηνεία και εφαρμογή των εν λόγω διμερών φορολογικών συνθηκών και της σύμβασης περί διαδικασίας διαιτησίας της Ένωσης, ειδικότερα δε των διαφορών που οδηγούν σε διπλή φορολογία.
- (3) Οι υφιστάμενοι μηχανισμοί που προβλέπονται στις διμερείς φορολογικές συνθήκες και στη σύμβαση περί διαδικασίας διαιτησίας της Ένωσης ενδέχεται να μην επιτυγχάνουν την αποτελεσματική επίλυση των εν λόγω διαφορών σε εύθετο χρόνο σε όλες τις περιπτώσεις. Η διαδικασία παρακολούθησης που διεξήχθη στο πλαίσιο της εφαρμογής της σύμβασης περί διαδικασίας διαιτησίας της Ένωσης αποκάλυψε ορισμένες σημαντικές ελλείψεις, ιδίως σε ό,τι αφορά την πρόσβαση στη διαδικασία, καθώς και τη διάρκεια και την αποτελεσματική περάτωση της διαδικασίας.
- (4) Προκειμένου να δημιουργηθεί δικαιότερο φορολογικό περιβάλλον, απαιτείται η ενίσχυση των κανόνων περί διαφάνειας και των μέτρων κατά της φοροαποφυγής. Παράλληλα, στο πνεύμα της εξασφάλισης δίκαιου φορολογικού συστήματος, είναι αναγκαίο να διασφαλιστεί η ύπαρξη ολοκληρωμένων, αποτελεσματικών και βιώσιμων μηχανισμών επίλυσης

⁽¹⁾ Γνώμη της 6ης Ιουλίου 2017 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).

⁽²⁾ Γνώμη της 22ας Φεβρουαρίου 2017 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).

⁽³⁾ ΕΕ L 225 της 20.8.1990, σ. 10.

διαφορών. Η βελτίωση των μηχανισμών επίλυσης διαφορών είναι επίσης αναγκαία για την αντιμετώπιση του κινδύνου αυξημένου αριθμού διαφορών διπλής ή πολλαπλής φορολογίας που αφορούν ενδεχομένως υψηλά ποσά, λόγω των τακτικότερων και περισσότερο επικεντρωμένων πρακτικών ελέγχου των φορολογικών διοικήσεων.

- (5) Είναι ζωτικής σημασίας να θεσπιστεί ένα αποτελεσματικό και αποδοτικό πλαίσιο για την επίλυση φορολογικών διαφορών που να εξασφαλίζει ασφάλεια δικαίου και ευνοϊκό για τις επενδύσεις επιχειρηματικό περιβάλλον για την επίτευξη δίκαιων και αποδοτικών συστημάτων φορολόγησης στην Ένωση. Οι μηχανισμοί επίλυσης διαφορών θα πρέπει επίσης να παρέχουν ένα εναρμονισμένο και διαφανές πλαίσιο για την επίλυση διαφορών και, ως εκ τούτου, να προσπορίζουν οφέλη σε όλους τους φορολογούμενους.
- (6) Η επίλυση διαφορών θα πρέπει να εφαρμόζεται για τη διαφορετική ερμηνεία και την εφαρμογή διμερών φορολογικών συνθηκών, καθώς και της σύμβασης περί διαδικασίας διαιτησίας της Ένωσης —ιδίως για τις διαφορετικές ερμηνείες και την εφαρμογή που έχουν ως αποτέλεσμα διπλή φορολογία. Αυτό θα πρέπει να επιτυγχάνεται μέσω διαδικασίας το πρώτο βήμα της οποίας θα συνίσταται στην υποβολή της υπόθεσης στις φορολογικές αρχές των ενδιαφερόμενων κρατών μελών με στόχο τη διευθέτηση της διαφοράς μέσω διαδικασίας φιλικού διακανονισμού. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να παροτρύνονται να χρησιμοποιούν μη δεσμευτικές εναλλακτικές μορφές επίλυσης διαφορών, όπως η διαμεσολάβηση ή ο συμβιβασμός, κατά τα τελικά στάδια της διαδικασίας φιλικού διακανονισμού. Αν δεν επιτευχθεί συμφωνία εντός ορισμένης προθεσμίας, η υπόθεση θα πρέπει να παραπέμπεται σε διαδικασία επίλυσης διαφορών. Η επιλογή της μεθόδου για την επίλυση διαφορών θα πρέπει να είναι ευέλικτη, και θα μπορούσε να είναι είτε μέσω *ad hoc* είτε μέσω πιο μόνιμων δομών. Οι διαδικασίες επίλυσης διαφορών μπορούν να έχουν τη μορφή συμβουλευτικής επιτροπής αποτελούμενης τόσο από εκπροσώπους των ενδιαφερόμενων φορολογικών αρχών όσο και από ανεξάρτητες προσωπικές ή τη μορφή επιτροπής εναλλακτικής επίλυσης διαφορών (με την τελευταία αυτή μορφή δίνεται η ευελιξία για την επιλογή της μεθόδου για την επίλυση διαφορών). Επίσης, κατά περίπτωση, τα κράτη μέλη θα μπορούν να επιλεγούν κατόπιν διμερούς συμφωνίας να χρησιμοποιούν ως εναλλακτική λύση οποιοσδήποτε άλλες διαδικασίες επίλυσης διαφορών, όπως είναι η διαιτητική διαδικασία «τελικής προσφοράς» (γνωστή και ως διαιτησία της «τελευταίας καλύτερης προσφοράς»). Οι φορολογικές αρχές θα πρέπει να λαμβάνουν οριστική δεσμευτική απόφαση διά παραπομπής στη γνώμη της συμβουλευτικής επιτροπής ή της επιτροπής εναλλακτικής επίλυσης διαφορών.
- (7) Ο βελτιωμένος μηχανισμός επίλυσης διαφορών θα πρέπει να βασίζεται στα υφιστάμενα συστήματα της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της σύμβασης περί διαδικασίας διαιτησίας της Ένωσης. Ωστόσο, το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να είναι ευρύτερο από αυτό της σύμβασης περί διαδικασίας διαιτησίας της Ένωσης, το οποίο περιορίζεται αποκλειστικά στις διαφορές σχετικά με τις τιμές μεταβίβασης και τον καταλογισμό κερδών σε μόνιμη εγκατάσταση. Η παρούσα οδηγία θα πρέπει να εφαρμόζεται σε όλους τους φορολογούμενους που υπόκεινται σε φόρους εισοδήματος και κεφαλαίου που καλύπτονται από διμερείς φορολογικές συνθήκες και τη σύμβαση περί διαδικασίας διαιτησίας της Ένωσης. Παράλληλα, τα φυσικά πρόσωπα και οι πολύ μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις θα πρέπει να έχουν μικρότερο διοικητικό φόρτο όταν χρησιμοποιούν τη διαδικασία επίλυσης διαφορών. Επιπλέον, θα πρέπει να ενισχυθεί το στάδιο της επίλυσης διαφορών. Ειδικότερα, είναι αναγκαίο να προβλεφθεί σχετική προθεσμία για τη διάρκεια των διαδικασιών επίλυσης διαφορών διπλής φορολογίας και να καθοριστούν οι όροι της διαδικασίας επίλυσης διαφορών για τους φορολογούμενους.
- (8) Προκειμένου να εξασφαλισθούν ενιαίες προϋποθέσεις για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, θα πρέπει να ανατεθούν εκτελεστικές αρμοδιότητες στην Επιτροπή. Οι εν λόγω αρμοδιότητες θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾.
- (9) Η παρούσα οδηγία σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται ιδίως στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ειδικότερα, η παρούσα οδηγία επιδιώκει να εξασφαλίσει τον πλήρη σεβασμό του δικαιώματος αμερόληπτου δικαστηρίου και της επιχειρηματικής ελευθερίας.
- (10) Δεδομένου ότι ο στόχος της παρούσας οδηγίας, δηλαδή η θέσπιση αποτελεσματικής και αποδοτικής διαδικασίας επίλυσης διαφορών στο πλαίσιο της ορθής λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς, δεν είναι δυνατόν να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη, αλλά, λόγω της κλίμακας και των αποτελεσμάτων της δράσης, μπορεί να επιτευχθεί καλύτερα σε ενωσιακό επίπεδο, η Ένωση μπορεί να θεσπίσει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας όπως ορίζεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας του ίδιου άρθρου, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα απαιτούμενα για την επίτευξη του στόχου αυτού.
- (11) Η Επιτροπή θα πρέπει να επανεξετάσει την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας μετά την πάροδο πέντε ετών, και τα κράτη μέλη θα πρέπει να παράσχουν στην Επιτροπή τα κατάλληλα στοιχεία για την υποστήριξη της εν λόγω επανεξέτασης,

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13).

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

Η παρούσα οδηγία θεσπίζει κανόνες για μηχανισμό επίλυσης διαφορών μεταξύ των κρατών μελών οι οποίες προκύπτουν από την ερμηνεία και την εφαρμογή συμφωνιών και συμβάσεων που προβλέπουν την εξάλειψη της διπλής φορολογίας εισοδήματος και, κατά περίπτωση, κεφαλαίου. Ορίζει επίσης τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των θιγόμενων προσώπων όταν προκύπτουν τέτοιες διαφορές. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας το θέμα το οποίο εγείρει τέτοιες διαφορές αναφέρεται ως «αμφισβητούμενο ζήτημα».

Άρθρο 2

Ορισμοί

- Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:
  - «αρμόδια αρχή»: η αρχή κράτους μέλους η οποία έχει οριστεί για τον λόγο αυτό από το οικείο κράτος μέλος·
  - «αρμόδιο δικαστήριο»: το δικαστήριο ή άλλος φορέας κράτους μέλους που έχει οριστεί από το οικείο κράτος μέλος·
  - «διπλή φορολογία»: η επιβολή εκ δύο (ή περισσότερων) κρατών μελών φόρων που καλύπτονται από συμφωνία ή σύμβαση του άρθρου 1 επί του ίδιου φορολογητέου εισοδήματος ή κεφαλαίου, όταν αυτή επιφέρει i) πρόσθετη φορολογική επιβάρυνση, ii) αύξηση φορολογικών υποχρεώσεων ή iii) ακύρωση ή μείωση ζημιών οι οποίες θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για την αντιστάθμιση φορολογητέων κερδών·
  - «θιγόμενο πρόσωπο»: κάθε πρόσωπο, συμπεριλαμβανομένων των φυσικών προσώπων, το οποίο είναι κάτοικος σε κράτος μέλος για φορολογικούς σκοπούς και του οποίου η φορολόγηση επηρεάζεται άμεσα από αμφισβητούμενο ζήτημα.
- Εκτός αν απαιτείται άλλως από τα συμφραζόμενα, κάθε όρος που δεν ορίζεται στην παρούσα οδηγία έχει την έννοια που του δίνεται κατά τον χρόνο αυτό στο πλαίσιο της σχετικής συμφωνίας ή σύμβασης του άρθρου 1 η οποία εφαρμόζεται κατά την ημερομηνία παραλαβής της πρώτης κοινοποίησης του μέτρου το οποίο έχει εγείρει ή θα εγείρει αμφισβητούμενο ζήτημα. Ελλείψει ορισμού στο πλαίσιο τέτοιας συμφωνίας ή σύμβασης, ένας απροσδιόριστος όρος έχει την έννοια που είχε κατά τον χρόνο αυτό βάσει της νομοθεσίας του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους για τους σκοπούς των φόρων στους οποίους εφαρμόζεται η εν λόγω συμφωνία ή σύμβαση· η δε έννοια που δίδεται βάσει της εφαρμοστέας φορολογικής νομοθεσίας του εν λόγω κράτους μέλους επικρατεί τυχόν έννοιας που δίδεται στον όρο αυτό βάσει της λοιπής νομοθεσίας του εν λόγω κράτους μέλους.

Άρθρο 3

Ένσταση

- Κάθε θιγόμενο πρόσωπο δικαιούται να υποβάλει ένσταση επί αμφισβητούμενου ζητήματος με την οποία θα ζητεί την επίλυση του εν λόγω ζητήματος ενώπιον καθεμίας από τις αρμόδιες αρχές καθενός από τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη. Η ένσταση υποβάλλεται εντός τριών ετών από την παραλαβή της πρώτης κοινοποίησης του μέτρου το οποίο εγείρει ή θα εγείρει αμφισβητούμενο ζήτημα, ανεξάρτητα εάν το θιγόμενο πρόσωπο έχει κάνει χρήση των μέσων θεραπείας που προβλέπονται από το εθνικό δίκαιο οποιουδήποτε εκ των ενδιαφερόμενων κρατών μελών. Το θιγόμενο πρόσωπο υποβάλλει την ένσταση με τις ίδιες πληροφορίες ταυτόχρονα σε όλες τις αρμόδιες αρχές και ορίζει σε αυτήν ποια άλλα κράτη μέλη αφορά η υπόθεση. Το θιγόμενο πρόσωπο διασφαλίζει ότι κάθε ενδιαφερόμενο κράτος μέλος λαμβάνει την καταγγελία σε τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες γλώσσες:
  - μία από τις επίσημες γλώσσες του εν λόγω κράτους μέλους σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο· ή
  - ποιαδήποτε άλλη γλώσσα την οποία το εν λόγω κράτος μέλος δέχεται για τον συγκεκριμένο σκοπό.
- Κάθε αρμόδια αρχή βεβαιώνει την παραλαβή της ένστασης εντός δύο μηνών από την παραλαβή της. Κάθε αρμόδια αρχή ενημερώνει επίσης τις αρμόδιες αρχές των άλλων ενδιαφερόμενων κρατών μελών σχετικά με την παραλαβή της ένστασης εντός δύο μηνών από την εν λόγω παραλαβή. Οι αρμόδιες αρχές αλληλοενημερώνονται επίσης κατά τον χρόνο αυτόν σχετικά με τη γλώσσα ή τις γλώσσες που σκοπεύουν να χρησιμοποιήσουν για την επικοινωνία τους κατά τη διάρκεια της διαδικασίας.

3. Η ένσταση γίνεται δεκτή μόνον εφόσον, καταρχάς, το θιγόμενο πρόσωπο που την υποβάλλει παρέχει στις αρμόδιες αρχές κάθε ενδιαφερόμενου κράτους μέλους τις ακόλουθες πληροφορίες:
- α) το (τα) όνομα(-τα), τη (τις) διεύθυνση(-εις), τον (τους) αριθμό(-ούς) φορολογικού μητρώου και άλλες πληροφορίες που απαιτούνται για την αναγνώριση του (των) θιγόμενου(-ων) προσώπου (-ων) που υπέβαλε(-αν) την ένσταση στις αρμόδιες αρχές και τυχόν άλλων ενδιαφερόμενων προσώπων·
  - β) τις υπό εξέταση φορολογικές περιόδους·
  - γ) λεπτομερή στοιχεία όσον αφορά τα γεγονότα και τις περιστάσεις της συγκεκριμένης υπόθεσης (περιλαμβανομένων λεπτομερών στοιχείων όσον αφορά τη διάρθρωση της συναλλαγής καθώς και τις σχέσεις μεταξύ του θιγόμενου προσώπου και των λοιπών μερών που συμμετέχουν στις σχετικές συναλλαγές και περιλαμβανομένων γεγονότων που ορίζονται καλή τη πίστει σε αμοιβαίως δεσμευτική συμφωνία μεταξύ του θιγόμενου προσώπου και της φορολογικής διοίκησης, κατά περίπτωση) και, ειδικότερα, τη φύση και την ημερομηνία των μέτρων τα οποία εγείρουν το αμφισβητούμενο ζήτημα (περιλαμβανομένων, κατά περίπτωση, λεπτομερών στοιχείων όσον αφορά το ίδιο εισόδημα που λαμβάνεται στο άλλο κράτος μέλος και την υπαγωγή του εισοδήματος αυτού στο φορολογητέο εισόδημα στο άλλο κράτος μέλος, καθώς και λεπτομερή στοιχεία όσον αφορά τον φόρο που επιβάλλεται ή θα επιβληθεί σχετικά με το εισόδημα αυτό στο άλλο κράτος μέλος), όπως και τα σχετικά ποσά στο νόμισμα των ενδιαφερόμενων κρατών μελών, μαζί με αντίγραφο τυχόν δικαιολογητικών εγγράφων·
  - δ) μνεία των εφαρμοστέων εθνικών κανόνων και της συμφωνίας ή σύμβασης του άρθρου 1· όταν είναι εφαρμοστέες περισσότερες της μίας συμφωνίες ή συμβάσεις, το θιγόμενο πρόσωπο που υποβάλλει την ένσταση προσδιορίζει τη σύμβαση ή τη συμφωνία που γίνεται αντικείμενο ερμηνείας σε σχέση με το κρίσιμο αμφισβητούμενο ζήτημα. Η εν λόγω συμφωνία ή σύμβαση είναι η εφαρμοστέα συμφωνία ή σύμβαση για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας·
  - ε) τις ακόλουθες πληροφορίες από το θιγόμενο πρόσωπο που υπέβαλε την ένσταση στις αρμόδιες αρχές μαζί με αντίγραφο τυχόν δικαιολογητικών εγγράφων:
    - i) έκθεση των λόγων για τους οποίους το θιγόμενο πρόσωπο θεωρεί ότι συντρέχει αμφισβητούμενο ζήτημα·
    - ii) λεπτομερή στοιχεία όσον αφορά τις διαδικασίες προσφυγής και αντιδικίας που έχουν κινηθεί από το θιγόμενο πρόσωπο σχετικά με τις σχετικές συναλλαγές και οποιοδήποτε δικαστικές αποφάσεις σχετικά με το αμφισβητούμενο ζήτημα·
    - iii) δέσμευση του θιγόμενου προσώπου να απαντήσει όσο το δυνατόν πληρέστερα και ταχύτερα σε όλα τα ενδεδειγμένα αιτήματα που θα διατυπωθούν από αρμόδια αρχή και να παράσχει κάθε έγγραφο κατόπιν αιτήματος των αρμόδιων αρχών·
    - iv) αντίγραφο της οριστικής απόφασης βεβαίωσης φόρου υπό μορφή τελικού φύλλου ελέγχου, έκθεσης φορολογικού ελέγχου ή άλλου ισοδύναμου εγγράφου που εγείρει το αμφισβητούμενο ζήτημα και αντίγραφο κάθε άλλου εγγράφου που εκδόθηκε από τις φορολογικές αρχές σε σχέση με το αμφισβητούμενο ζήτημα, κατά περίπτωση·
    - v) πληροφορίες σχετικά με κάθε ένσταση που υποβλήθηκε από το θιγόμενο πρόσωπο στο πλαίσιο άλλης διαδικασίας φιλικού διακανονισμού ή άλλης διαδικασίας επίλυσης διαφορών κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 16 παράγραφος 5 κατωτέρω και ρητή δέσμευση του θιγόμενου προσώπου ότι θα συμμορφωθεί με τις διατάξεις του άρθρου 16 παράγραφος 5 κατωτέρω, εφόσον αρμόζει·
  - στ) οποιαδήποτε συγκεκριμένη πρόσθετη πληροφορία ζητηθεί από τις αρμόδιες αρχές η οποία θεωρείται αναγκαία για την επί της ουσίας εξέταση της συγκεκριμένης υπόθεσης.

4. Οι αρμόδιες αρχές καθενός εκ των ενδιαφερόμενων κρατών μελών μπορούν να ζητήσουν τις πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 3 στοιχείο στ) εντός τριών μηνών από την παραλαβή της ένστασης. Στη συνέχεια, νέες αιτήσεις παροχής πληροφοριών μπορούν να υποβάλλονται κατά τη διάρκεια της διαδικασίας φιλικού διακανονισμού σύμφωνα με το άρθρο 4, αν οι αρμόδιες αρχές το κρίνουν αναγκαίο. Εφαρμόζεται το εθνικό δίκαιο όσον αφορά την προστασία των πληροφοριών και την προστασία των εμπορικών, επιχειρηματικών, βιομηχανικών ή επαγγελματικών μυστικών ή την προστασία της εμπορικής διαδικασίας.

Το θιγόμενο πρόσωπο που λαμβάνει αίτηση σύμφωνα με την παράγραφο 3 σημείο στ) απαντά εντός τριών μηνών από την παραλαβή της εν λόγω αίτησης. Αντίγραφο της εν λόγω απάντησης διαβιβάζεται επίσης ταυτόχρονα στις αρμόδιες αρχές των άλλων ενδιαφερομένων κρατών μελών.

5. Οι αρμόδιες αρχές καθενός από τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη αποφασίζουν σχετικά με την αποδοχή ή την απόρριψη της ένστασης εντός έξι μηνών από την παραλαβή της ή εντός έξι μηνών από την παραλαβή των πληροφοριών που αναφέρονται στην παράγραφο 3 στοιχείο στ), ανάλογα με το ποια ημερομηνία είναι μεταγενέστερη. Οι αρμόδιες αρχές ενημερώνουν αμελλητί τα θιγόμενα πρόσωπα και τις αρμόδιες αρχές των άλλων κρατών μελών σχετικά με την απόφασή τους.

Εντός της προθεσμίας των έξι μηνών από την παραλαβή της ένστασης ή εντός έξι μηνών από την παραλαβή των πληροφοριών που αναφέρονται στην παράγραφο 3 στοιχείο στ), ανάλογα με το ποια ημερομηνία είναι μεταγενέστερη, η αρμόδια αρχή μπορεί να αποφασίσει να επιλύσει το αμφισβητούμενο ζήτημα σε μονομερή βάση, χωρίς τη συμμετοχή των άλλων αρμόδιων αρχών των ενδιαφερόμενων κρατών μελών. Στην περίπτωση αυτή, η σχετική αρμόδια αρχή ενημερώνει αμελλητί το θιγόμενο πρόσωπο και τις άλλες αρμόδιες αρχές των ενδιαφερόμενων κρατών μελών· και επέρχεται περάτωση των διαδικασιών που προβλέπονται από την παρούσα οδηγία.

6. Το θιγόμενο πρόσωπο που επιθυμεί να αποσύρει μία ένσταση διαβιβάζει γραπτώς κοινοποίηση της απόσυρσης σε καθεμία από τις αρμόδιες αρχές των ενδιαφερόμενων κρατών μελών ταυτοχρόνως. Η εν λόγω κοινοποίηση περατώνει αμέσως όλες τις διαδικασίες που προβλέπονται από την παρούσα οδηγία. Οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών που λαμβάνουν τέτοια κοινοποίηση ενημερώνουν αμελλητί τις άλλες αρμόδιες αρχές των ενδιαφερόμενων κρατών μελών σχετικά με την περάτωση των διαδικασιών.

Εάν για οποιονδήποτε λόγο παύει να υφίσταται αμφισβητούμενο ζήτημα, περατώνονται αμέσως όλες οι διαδικασίες που προβλέπονται από την παρούσα οδηγία, οι δε αρμόδιες αρχές των ενδιαφερόμενων κρατών μελών ενημερώνουν αμελλητί το θιγόμενο πρόσωπο σχετικά με την περάτωση αυτή και τους συναφείς γενικούς λόγους.

Άρθρο 4

Διαδικασία φιλικού διακανονισμού

1. Εάν οι αρμόδιες αρχές των ενδιαφερόμενων κρατών μελών κάνουν δεκτή την ένσταση, προσπαθούν να επιλύσουν το ζήτημα με διαδικασία φιλικού διακανονισμού εντός δύο ετών από την τελευταία κοινοποίηση της απόφασης ενός εκ των κρατών μελών περί της αποδοχής της ένστασης.

Η διετής περίοδος του πρώτου εδαφίου μπορεί να παραταθεί για μέγιστο διάστημα ενός έτους κατόπιν αίτησης αρμόδιας αρχής ενδιαφερόμενου κράτους μέλους προς όλες τις άλλες αρμόδιες αρχές των ενδιαφερόμενων κρατών μελών, εφόσον η αιτούσα αρμόδια αρχή παράσχει σχετική αιτιολόγηση εγγράφως.

2. Όταν οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών καταλήξουν σε συμφωνία για τον τρόπο επίλυσης του αμφισβητούμενου ζητήματος εντός της προθεσμίας που προβλέπεται στην παράγραφο 1, η αρμόδια αρχή καθενός εκ των ενδιαφερόμενων κρατών μελών κοινοποιεί αμελλητί την εν λόγω συμφωνία στο θιγόμενο πρόσωπο, ως απόφαση δεσμευτική για την αρχή και εκτελεστή από το θιγόμενο πρόσωπο, με την επιφύλαξη της αποδοχής από το θιγόμενο πρόσωπο της απόφασης και της παραίτησής του από το δικαίωμα προσφυγής σε οποιοδήποτε άλλο μέσο θεραπείας, κατά περίπτωση. Σε περίπτωση που έχουν ήδη αρχίσει διαδικασίες που αφορούν τα εν λόγω άλλα μέσα θεραπείας, η απόφαση γίνεται δεσμευτική και εκτελεστή μόλις το θιγόμενο πρόσωπο προσκομίσει αποδείξεις στις αρμόδιες αρχές των ενδιαφερόμενων κρατών μελών ότι έχουν γίνει ενέργειες για την περάτωση των εν λόγω διαδικασιών. Οι αποδείξεις αυτές προσκομίζονται το αργότερο 60 ημέρες από την ημερομηνία κατά την οποία η εν λόγω απόφαση κοινοποιήθηκε στο θιγόμενο πρόσωπο. Η απόφαση εφαρμόζεται κατόπιν αμελλητί ανεξαρτήτως των προθεσμιών που προβλέπονται από το εθνικό δίκαιο των ενδιαφερόμενων κρατών μελών.

3. Εάν οι αρμόδιες αρχές των ενδιαφερόμενων κρατών μελών δεν καταλήξουν σε συμφωνία για τον τρόπο επίλυσης του αμφισβητούμενου ζητήματος εντός της προθεσμίας που προβλέπεται στην παράγραφο 1, η αρμόδια αρχή καθενός εκ των ενδιαφερόμενων κρατών μελών ενημερώνει σχετικά το θιγόμενο πρόσωπο εκθέτοντας τους γενικούς λόγους για τη μη επίτευξη συμφωνίας.

Άρθρο 5

Απόφαση αρμόδιας αρχής σχετικά με την ένσταση

1. Η αρμόδια αρχή ενδιαφερόμενου κράτους μέλους δύναται να αποφασίσει την απόρριψη της ένστασης εντός της προθεσμίας που προβλέπεται στο άρθρο 3 παράγραφος 5 όταν:

- α) η ένσταση δεν περιέχει τις πληροφορίες που απαιτούνται βάσει του άρθρου 3 παράγραφος 3 [περιλαμβανομένων τυχόν πληροφοριών που έχουν ζητηθεί βάσει του άρθρου 3 παράγραφος 3 στοιχείο στ), οι οποίες δεν υποβλήθηκαν εντός της προθεσμίας που ορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 4]
- β) δεν υπάρχει αμφισβητούμενο ζήτημα· ή
- γ) η ένσταση δεν υποβλήθηκε εντός της τριετούς προθεσμίας του άρθρου 3 παράγραφος 1.

Κατά την ενημέρωση του θιγόμενου προσώπου σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 παράγραφος 5 η αρμόδια αρχή αναφέρει τους γενικούς λόγους της απόρριψής της.

2. Εάν οποιαδήποτε από τις αρμόδιες αρχές των ενδιαφερόμενων κρατών μελών δεν αποφανθεί επί της ένστασης εντός της προθεσμίας που προβλέπεται στο άρθρο 3 παράγραφος 5, λογίζεται ότι η ένσταση έχει γίνει δεκτή από την εν λόγω αρμόδια αρχή.

3. Σε περίπτωση απόρριψης της ένστασης από όλες τις αρμόδιες αρχές των ενδιαφερόμενων κρατών μελών, το θιγόμενο πρόσωπο δικαιούται να προσφύγει κατά της απόφασης των αρμόδιων αρχών των ενδιαφερόμενων κρατών μελών σύμφωνα με τους εθνικούς κανόνες. Το θιγόμενο πρόσωπο που ασκεί το δικαίωμα προσφυγής δεν μπορεί να υποβάλει αίτηση βάσει του άρθρου 6 παράγραφος 1 στοιχείο α):

- α) για όσο διάστημα η απόφαση εξακολουθεί να βρίσκεται σε στάδιο προσφυγής σύμφωνα με τη νομοθεσία του οικείου κράτους μέλους·
- β) όταν η απορριπτική απόφαση μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο περαιτέρω προσφυγής σύμφωνα με τη διαδικασία προσφυγής του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους· ή
- γ) όταν η απορριπτική απόφαση επιβεβαιώθηκε κατά τη διαδικασία προσφυγής του στοιχείου α), αλλά δεν είναι δυνατή η παρέκκλιση από την απόφαση του αρμόδιου δικαστηρίου ή άλλης δικαστικής αρχής σε οποιοδήποτε ενδιαφερόμενο κράτος μέλος.

Όταν έχει ασκηθεί το δικαίωμα προσφυγής, η απόφαση του αρμόδιου δικαστηρίου ή άλλης δικαστικής αρχής εξετάζεται για τους σκοπούς του άρθρου 6 παράγραφος 1 στοιχείο α).

Άρθρο 6

Επίλυση διαφορών από τη συμβουλευτική επιτροπή

1. Κατόπιν αίτησης που υποβάλλεται από το θιγόμενο πρόσωπο προς τις αρμόδιες αρχές των ενδιαφερόμενων κρατών μελών, συγκροτείται συμβουλευτική επιτροπή («συμβουλευτική επιτροπή») από τις εν λόγω αρμόδιες αρχές, σύμφωνα με το άρθρο 8, αν:

- α) η ένσταση που υποβλήθηκε από το εν λόγω θιγόμενο πρόσωπο έχει απορριφθεί βάσει του άρθρου 5 παράγραφος 1 από τουλάχιστον μία αλλά όχι από το σύνολο των αρμόδιων αρχών των ενδιαφερόμενων κρατών μελών· ή
- β) οι αρμόδιες αρχές των ενδιαφερόμενων κρατών μελών είχαν αποδεχτεί την ένσταση που υποβλήθηκε από το θιγόμενο πρόσωπο, αλλά δεν μπόρεσαν να καταλήξουν σε συμφωνία σχετικά με τον τρόπο επίλυσης του ζητήματος μέσω φιλικού διακανονισμού εντός της προθεσμίας που προβλέπεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1.

Το θιγόμενο πρόσωπο μπορεί να υποβάλει τέτοια αίτηση μόνο υπό την προϋπόθεση ότι, σύμφωνα με οποιοδήποτε εφαρμοστέους εθνικούς κανόνες κατά της απόρριψης που αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1, δεν μπορεί να ασκηθεί προσφυγή· δεν εκκρεμεί προσφυγή· ή το θιγόμενο πρόσωπο έχει παραιτηθεί επίσημα από το δικαίωμα άσκησης προσφυγής. Η αίτηση περιλαμβάνει σχετική δήλωση.

Το θιγόμενο πρόσωπο υποβάλλει γραπτώς την αίτηση για τη συγκρότηση συμβουλευτικής επιτροπής το αργότερο εντός 50 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής της κοινοποίησης σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 5 ή το άρθρο 4 παράγραφος 3 ή 50 ημέρες από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης από το αρμόδιο δικαστήριο ή δικαστική αρχή σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 3, ανάλογα με την περίπτωση. Η συμβουλευτική επιτροπή συστήνεται το αργότερο εντός 120 ημερών από την παραλαβή της εν λόγω αίτησης, μόλις δε συσταθεί, ο πρόεδρος ενημερώνει σχετικά το θιγόμενο πρόσωπο αμελλητί.

2. Η συμβουλευτική επιτροπή που συστήνεται στην περίπτωση της παραγράφου 1 στοιχείο α) αποφαίνεται για την αποδοχή της ένστασης εντός έξι μηνών από την ημερομηνία σύστασής της. Κοινοποιεί στις αρμόδιες αρχές την απόφασή της εντός 30 ημερών από την έκδοσή της.

Εάν η συμβουλευτική επιτροπή έχει επιβεβαιώσει ότι πληρούνται όλες οι απαιτήσεις του άρθρου 3, κινείται η διαδικασία φιλικού διακανονισμού του άρθρου 4 κατόπιν αίτησης μιας από τις αρμόδιες αρχές. Η ενδιαφερόμενη αρμόδια αρχή ενημερώνει τη συμβουλευτική επιτροπή, τις άλλες ενδιαφερόμενες αρμόδιες αρχές και το θιγόμενο πρόσωπο σχετικά με την εν λόγω αίτηση. Η προθεσμία του άρθρου 4 παράγραφος 1 αρχίζει από την ημερομηνία κοινοποίησης της απόφασης της συμβουλευτικής επιτροπής για την αποδοχή της ένστασης.

Εάν καμία αρμόδια αρχή δεν έχει ζητήσει την κίνηση της διαδικασίας φιλικού διακανονισμού εντός 60 ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης της απόφασης της συμβουλευτικής επιτροπής, η συμβουλευτική επιτροπή γνωμοδοτεί σχετικά με τον τρόπο επίλυσης του αμφισβητούμενου ζητήματος όπως προβλέπεται στο άρθρο 14 παράγραφος 1. Σε αυτή την περίπτωση, για τους σκοπούς του άρθρου 14 παράγραφος 1, λογίζεται ότι η συμβουλευτική επιτροπή έχει συσταθεί την ημερομηνία την οποία παρήλθε η προθεσμία των εξήντα ημερών.

3. Στην περίπτωση της παραγράφου 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) του παρόντος άρθρου, η συμβουλευτική επιτροπή γνωμοδοτεί σχετικά με τον τρόπο επίλυσης του αμφισβητούμενου ζητήματος σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 1.

Άρθρο 7

Διορισμοί από αρμόδια δικαστήρια ή από εθνική αρχή διορισμών

1. Εάν η συμβουλευτική επιτροπή δεν συσταθεί εντός της προθεσμίας του άρθρου 6 παράγραφος 1, τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι το σχετικό θιγόμενο πρόσωπο δύναται να προσφύγει σε αρμόδιο δικαστήριο ή οποιονδήποτε άλλο φορέα ή πρόσωπο ορίζεται στο εθνικό του δίκαιο για την άσκηση του καθήκοντος αυτού (εθνική αρχή διορισμών) ζητώντας να συγκροτηθεί συμβουλευτική επιτροπή.

Εάν η αρμόδια αρχή κράτους μέλους δεν διορίσει τουλάχιστον μία ανεξάρτητη προσωπικότητα και αναπληρωτή αυτής, το θιγόμενο πρόσωπο δύναται να ζητήσει από το αρμόδιο δικαστήριο ή από την εθνική αρχή διορισμών του οικείου κράτους μέλους να προβεί στον διορισμό ανεξάρτητης προσωπικότητας και αναπληρωτού αυτής βάσει του καταλόγου που αναφέρεται στο άρθρο 9.

Εάν καμία αρμόδια αρχή ενδιαφερόμενου κράτους μέλους δεν προβεί σε σχετικό διορισμό, το θιγόμενο πρόσωπο δύναται να ζητήσει από τα αρμόδια δικαστήρια ή την εθνική αρχή διορισμών κάθε κράτους μέλους να προβούν στον διορισμό των δύο ανεξάρτητων προσωπικοτήτων βάσει του καταλόγου που αναφέρεται στο άρθρο 9. Οι εν λόγω ανεξάρτητες προσωπικότητες ορίζουν πρόεδρο με κλήρωση βάσει του καταλόγου των ανεξάρτητων προσωπικοτήτων σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 3.

Για τον διορισμό των ανεξάρτητων προσωπικοτήτων και των αναπληρωτών τους, τα θιγόμενα πρόσωπα προσφεύγουν σε καθένα από τα αντίστοιχα κράτη κατοικίας τους, αν η υπόθεση αφορά περισσότερα από ένα θιγόμενα πρόσωπα στις διαδικασίες, ή στα κράτη μέλη των οποίων οι αρμόδιες αρχές δεν προέβησαν στον διορισμό μίας τουλάχιστον ανεξάρτητης προσωπικότητας και αναπληρωτού, αν η υπόθεση αφορά μόνο ένα θιγόμενο πρόσωπο.

2. Ο διορισμός των ανεξάρτητων προσωπικοτήτων και των αναπληρωτών τους σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου παραπέμπεται ενώπιον αρμόδιου δικαστηρίου κράτους μέλους ή εθνικής αρχής διορισμών μόνο μετά την παρέλευση της προθεσμίας των 120 ημερών του άρθρου 6 παράγραφος 1 και εντός 30 ημερών από την παρέλευση της εν λόγω προθεσμίας.

3. Το αρμόδιο δικαστήριο ή εθνική αρχή διορισμού αποφαινεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 και κοινοποιεί την απόφαση στον προσφεύγοντα. Η διαδικασία που εφαρμόζεται για τον διορισμό των ανεξάρτητων προσωπικοτήτων από το αρμόδιο δικαστήριο όταν τα κράτη μέλη δεν προβαίνουν στον διορισμό αυτών είναι ίδια με τη διαδικασία που προβλέπεται βάσει της εθνικής νομοθεσίας σε υποθέσεις αστικής και εμπορικής διατησίας που εφαρμόζεται όταν τα δικαστήρια ή οι εθνικές αρχές διορισμών διορίζουν διαιτητές όπου τα μέρη δεν καταλήγουν σε σχετική συμφωνία. Το αρμόδιο δικαστήριο ή εθνική αρχή διορισμών κράτους μέλους ενημερώνει την αρμόδια αρχή του εν λόγω κράτους μέλους, η οποία με τη σειρά της ενημερώνει την αρμόδια αρχή των άλλων ενδιαφερόμενων κρατών μελών αμελλητί. Η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους το οποίο αρχικά δεν διόρισε την ανεξάρτητη προσωπικότητα και τον αναπληρωτή δικαιούται να ασκήσει προσφυγή κατά απόφασης του δικαστηρίου ή της εθνικής αρχής διορισμών στο εν λόγω κράτος μέλος, υπό την προϋπόθεση ότι η αρμόδια αρχή έχει το δικαίωμα να το πράξει σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο. Σε περίπτωση απόρριψης ο προσφεύγων δικαιούται να προσφύγει κατά της απόφασης του δικαστηρίου σύμφωνα με τους εθνικούς διαδικαστικούς κανόνες.

Άρθρο 8

Συμβουλευτική επιτροπή

1. Η σύνθεση της συμβουλευτικής επιτροπής που αναφέρεται στο άρθρο 6 είναι η ακόλουθη:

α) ένας πρόεδρος·

β) ένας αντιπρόσωπος από κάθε ενδιαφερόμενη αρμόδια αρχή. Αν συμφωνούν οι αρμόδιες αρχές, ο αριθμός των εν λόγω αντιπροσώπων μπορεί να αυξηθεί σε δύο για κάθε αρμόδια αρχή·

γ) μία ανεξάρτητη προσωπικότητα που διορίζεται από κάθε αρμόδια αρχή των ενδιαφερόμενων κρατών μελών βάσει του καταλόγου που προβλέπεται στο άρθρο 9. Αν συμφωνούν οι αρμόδιες αρχές, ο αριθμός των εν λόγω προσώπων μπορεί να αυξηθεί σε δύο για κάθε αρμόδια αρχή.

2. Οι κανόνες για τον διορισμό των ανεξάρτητων προσωπικοτήτων συμφωνούνται μεταξύ των αρμόδιων αρχών των ενδιαφερόμενων κρατών μελών. Σύμφωνα με τις προβλεπόμενες διατάξεις περί διορισμού των ανεξάρτητων προσωπικοτήτων και κατόπιν του διορισμού αυτού, διορίζεται και ένας αναπληρωτής για καθεμία από αυτές για τις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι ανεξάρτητες προσωπικότητες κωλύονται να εκπληρώσουν τα καθήκοντά τους.

3. Όταν οι κανόνες για τον διορισμό των ανεξάρτητων προσωπικοτήτων δεν έχουν συμφωνηθεί κατά την παράγραφο 2, ο διορισμός τους πραγματοποιείται με κλήρωση.
4. Εξαιρουμένης της περίπτωσης κατά την οποία οι ανεξάρτητες προσωπικότητες έχουν διοριστεί από αρμόδιο δικαστήριο ή εθνική αρχή διορισμών σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 1, η αρμόδια αρχή οποιουδήποτε από τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη μπορεί να ζητήσει την εξαίρεση οποιασδήποτε ανεξάρτητης προσωπικότητας εφόσον συντρέχει οποιοσδήποτε λόγος που έχει συμφωνηθεί εκ των προτέρων μεταξύ των ενδιαφερόμενων αρμόδιων αρχών ή για οποιονδήποτε από τους εξής λόγους:
  - α) η προσωπικότητα αυτή ανήκει σε μία από τις ενδιαφερόμενες φορολογικές διοικήσεις ή ασκεί καθήκοντα για λογαριασμό μιας από αυτές ή βρίσκεται σε αυτήν την κατάσταση σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή κατά τη διάρκεια των τριών προηγούμενων ετών·
  - β) η προσωπικότητα αυτή κατέχει ή κατείχε ουσιώδη συμμετοχή ή δικαίωμα ψήφου σε οποιοδήποτε από τα ενδιαφερόμενα θυγόμενα πρόσωπα ή είναι ή υπήρξε υπάλληλος ή σύμβουλος τους σε οποιαδήποτε στιγμή κατά τη διάρκεια των τελευταίων πέντε ετών πριν από την ημερομηνία διορισμού της·
  - γ) η προσωπικότητα αυτή δεν παρέχει επαρκείς εγγυήσεις αντικειμενικότητας για την επίλυση της υπό κρίση ή των υπό κρίση διαφορών·
  - δ) η προσωπικότητα αυτή είναι υπάλληλος σε επιχείρηση που παρέχει φορολογικές συμβουλές ή άλλως παρέχει φορολογικές συμβουλές σε επαγγελματική βάση ή βρίσκεται σε μια τέτοια κατάσταση σε οποιαδήποτε στιγμή κατά τη διάρκεια περιόδου τουλάχιστον τριών ετών πριν από την ημερομηνία διορισμού της.
5. Κάθε αρμόδια αρχή οποιουδήποτε ενδιαφερόμενου κράτους μέλους μπορεί να ζητήσει από μια ανεξάρτητη προσωπικότητα η οποία έχει διοριστεί σύμφωνα με την παράγραφο 2 ή 3 ή από τον αναπληρωτή της να κοινολογήσει κάθε συμφέρον, σχέση ή άλλο στοιχείο που είναι πιθανόν να επηρεάσει την ανεξαρτησία ή την αμεροληψία της ή να δημιουργήσει εντύπωση μεροληψίας στη διαδικασία.

Για περίοδο δώδεκα μηνών μετά την έκδοση της απόφασης της συμβουλευτικής επιτροπής μία ανεξάρτητη προσωπικότητα που είναι μέλος της εν λόγω συμβουλευτικής επιτροπής δεν πρέπει να βρεθεί σε κατάσταση η οποία θα μπορούσε να είχε οδηγήσει αρμόδια αρχή να ζητήσει την εξαίρεση της προσωπικότητας αυτής κατά τα προβλεπόμενα στην παρούσα παράγραφο αν η προσωπικότητα αυτή βρισκόταν στην κατάσταση αυτή κατά τον χρόνο του διορισμού της στην εν λόγω συμβουλευτική επιτροπή.

6. Οι αντιπρόσωποι των αρμόδιων αρχών και οι ανεξάρτητες προσωπικότητες που διορίζονται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου εκλέγουν πρόεδρο βάσει του καταλόγου προσωπικοτήτων που αναφέρεται στο άρθρο 9. Εκτός αν οι αντιπρόσωποι κάθε αρμόδιας αρχής και οι ανεξάρτητες προσωπικότητες συμφωνήσουν διαφορετικά, ο πρόεδρος είναι δικαστής.

Άρθρο 9

Κατάλογος των ανεξάρτητων προσωπικοτήτων

1. Ο κατάλογος των ανεξάρτητων προσωπικοτήτων περιλαμβάνει το σύνολο των ανεξάρτητων προσωπικοτήτων που ορίζονται από τα κράτη μέλη. Για τον σκοπό αυτό, κάθε κράτος μέλος ορίζει τουλάχιστον τρεις προσωπικότητες που διαθέτουν επαγγελματική επάρκεια, είναι ανεξάρτητες και μπορούν να ασκήσουν τα καθήκοντά τους με αμεροληψία και ακεραιότητα.
2. Κάθε κράτος μέλος κοινοποιεί στην Επιτροπή τα ονόματα των ανεξάρτητων προσωπικοτήτων που έχει ορίσει. Κάθε κράτος μέλος παρέχει επίσης στην Επιτροπή πλήρεις και επικαιροποιημένες πληροφορίες σχετικά με το επαγγελματικό και ακαδημαϊκό τους υπόβαθρο, την επαγγελματική τους επάρκεια και την εμπειρογνομosία τους, καθώς και τις συγκρούσεις συμφερόντων που μπορεί να συντρέχουν στο πρόσωπό τους. Τα κράτη μέλη δύνανται να διευκρινίσουν στην κοινοποίησή τους ποια από τα εν λόγω πρόσωπα μπορούν να διοριστούν στη θέση του προέδρου.
3. Τα κράτη μέλη ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή για τυχόν αλλαγές στον κατάλογο ανεξάρτητων προσωπικοτήτων.

Κάθε κράτος μέλος προβλέπει διαδικασίες για την αφαίρεση από τον κατάλογο των ανεξάρτητων προσωπικοτήτων οποιουδήποτε προσώπου έχει διορίσει εφόσον το πρόσωπο αυτό παύει να είναι ανεξάρτητο.

Όταν, λαμβανομένων υπόψη των σχετικών διατάξεων του παρόντος άρθρου, ένα κράτος μέλος έχει εύλογη αιτία να ζητήσει την εξαίρεση ανεξάρτητης προσωπικότητας που παραμένει στον προαναφερόμενο κατάλογο για λόγους έλλειψης ανεξαρτησίας, ενημερώνει σχετικά την Επιτροπή και παρέχει τα κατάλληλα συναφή αποδεικτικά στοιχεία. Η Επιτροπή ενημερώνει με τη σειρά της το κράτος μέλος που όρισε το πρόσωπο αυτό για την εν λόγω αίτηση εξαίρεσης και για τα συναφή αποδεικτικά στοιχεία. Βάσει των εν λόγω αντιρρήσεων και αποδεικτικών στοιχείων, το τελευταίο αυτό κράτος μέλος λαμβάνει εντός έξι μηνών τα αναγκαία μέτρα για να διερευνήσει την καταγγελία και να αποφασίσει αν θα διατηρήσει το εν λόγω πρόσωπο στον κατάλογο ή αν θα το διαγράψει από αυτόν. Το κράτος μέλος απευθύνει αμελλητί σχετική κοινοποίηση στην Επιτροπή.

Άρθρο 10

Επιτροπή εναλλακτικής επίλυσης διαφορών

1. Οι αρμόδιες αρχές των ενδιαφερόμενων κρατών μελών δύνανται να συμφωνήσουν να συστήσουν επιτροπή εναλλακτικής επίλυσης διαφορών («επιτροπή εναλλακτικής επίλυσης») αντί της συμβουλευτικής επιτροπής για την έκδοση γνώμης σχετικά με τον τρόπο επίλυσης του αμφισβητούμενου ζητήματος σύμφωνα με το άρθρο 14. Οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών μπορούν επίσης να συμφωνήσουν να συγκροτήσουν επιτροπή εναλλακτικής επίλυσης διαφορών υπό τη μορφή επιτροπής μόνιμου χαρακτήρα («μόνιμη επιτροπή»).

2. Με την εξαίρεση των κανόνων σχετικά με την ανεξαρτησία των μελών της οι οποίοι περιέχονται στο άρθρο 8 παράγραφοι 4 και 5, η επιτροπή εναλλακτικής επίλυσης διαφορών μπορεί να διαφέρει ως προς τη σύνθεση και τη μορφή της από τη συμβουλευτική επιτροπή.

Η επιτροπή εναλλακτικής επίλυσης διαφορών μπορεί να εφαρμόζει, κατά περίπτωση, οποιεσδήποτε άλλες διαδικασίες ή τεχνικές επίλυσης της διαφοράς κατά τρόπο δεσμευτικό. Ως εναλλακτική λύση αντί του είδους της διαδικασίας επίλυσης διαφορών που εφαρμόζεται από τη συμβουλευτική επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 8, δηλαδή της διαδικασίας της ανεξάρτητης γνώμης, μπορεί να συμφωνηθεί από τις αρμόδιες αρχές των ενδιαφερόμενων κρατών μελών βάσει του παρόντος άρθρου και να εφαρμοστεί από την επιτροπή εναλλακτικής επίλυσης διαφορών οποιοδήποτε άλλο είδος διαδικασίας επίλυσης διαφορών, συμπεριλαμβανομένης της διαιτητικής διαδικασίας «τελικής προσφοράς» (γνωστής και ως διαιτησίας της «τελευταίας καλύτερης προσφοράς»).

3. Οι αρμόδιες αρχές των ενδιαφερόμενων κρατών μελών συμφωνούν επί των κανόνων λειτουργίας σύμφωνα με το άρθρο 11.

4. Τα άρθρα 12 και 13 εφαρμόζονται στην επιτροπή εναλλακτικής επίλυσης διαφορών, εκτός αν συμφωνηθεί διαφορετικά στο πλαίσιο των κανόνων λειτουργίας που αναφέρονται στο άρθρο 11.

Άρθρο 11

Κανόνες λειτουργίας

1. Τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι εντός της προθεσμίας των 120 ημερών του άρθρου 6 παράγραφος 1 η αρμόδια αρχή καθενός εκ των ενδιαφερόμενων κρατών μελών κοινοποιεί στα θιγόμενα πρόσωπα τα εξής:

- α) τους κανόνες λειτουργίας της συμβουλευτικής επιτροπής ή της επιτροπής εναλλακτικής επίλυσης διαφορών·
- β) την ημερομηνία μέχρι την οποία θα εκδοθεί η γνωμοδότηση σχετικά με τον τρόπο επίλυσης του αμφισβητούμενου ζητήματος·
- γ) μνεία τυχόν εφαρμοστέων νομοθετικών διατάξεων του εθνικού δικαίου των κρατών μελών και τυχόν εφαρμοστέας συμφωνίας ή σύμβασης.

2. Οι κανόνες λειτουργίας υπογράφονται μεταξύ των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών τα οποία αφορά η διαφορά.

Οι κανόνες λειτουργίας περιλαμβάνουν ιδίως:

- α) την περιγραφή και τα χαρακτηριστικά του αμφισβητούμενου ζητήματος·
- β) τους συμφωνηθέντες όρους αναφοράς μεταξύ των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών αναφορικά με τα προς επίλυση νομικά και πραγματικά ζητήματα·
- γ) τη μορφή του φορέα επίλυσης διαφορών, που μπορεί να είναι είτε συμβουλευτική επιτροπή είτε επιτροπή εναλλακτικής επίλυσης διαφορών, καθώς και το είδος της διαδικασίας για την εναλλακτική επίλυση διαφορών, εφόσον αυτή διαφέρει από τη διαδικασία ανεξάρτητης γνώμης που εφαρμόζεται από τη συμβουλευτική επιτροπή·
- δ) το χρονοδιάγραμμα για τη διαδικασία επίλυσης της διαφοράς·
- ε) τη σύνθεση της συμβουλευτικής επιτροπής ή της επιτροπής εναλλακτικής επίλυσης διαφορών (περιλαμβανομένων του αριθμού και των ονομάτων των μελών, λεπτομερών στοιχείων για την επαγγελματική επάρκεια τους και τα προσόντα, καθώς και της κοινολόγησης των συγκρούσεων συμφερόντων των μελών)·
- στ) τους κανόνες περί συμμετοχής των θιγόμενων προσώπων και τρίτων μερών στις διαδικασίες, τις ανταλλαγές υπομνημάτων, πληροφοριών και αποδεικτικών μέσων, τα έξοδα, το είδος της διαδικασίας επίλυσης διαφορών και τυχόν άλλα σχετικά διαδικαστικά ή οργανωτικά θέματα·
- ζ) την επιμελητειακή υποστήριξη για τη διαδικασία στη συμβουλευτική επιτροπή και την έκδοση της γνωμοδότησής της.

Εάν η συμβουλευτική επιτροπή συγκροτείται για να γνωμοδοτήσει σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α), οι κανόνες λειτουργίας περιλαμβάνουν μόνο τις πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 11 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο στοιχεία α), δ), ε) και στ).

3. Η Επιτροπή καθορίζει τυποποιημένους κανόνες λειτουργίας βάσει των διατάξεων του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου μέσω εκτελεστικών πράξεων. Οι εν λόγω τυποποιημένοι κανόνες λειτουργίας εφαρμόζονται σε περίπτωση που οι κανόνες λειτουργίας είναι ελλιπείς ή δεν κοινοποιήθηκαν στο θιγόμενο πρόσωπο. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία στην οποία παραπέμπει το άρθρο 20 παράγραφος 2.

4. Εάν οι αρμόδιες αρχές δεν κοινοποιήσουν τους κανόνες λειτουργίας στο θιγόμενο πρόσωπο σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2, οι ανεξάρτητες προσωπικότητες και ο πρόεδρος συμπληρώνουν τους κανόνες λειτουργίας με βάση το τυποποιημένο έντυπο όπως ορίζεται στην παράγραφο 3 και τους διαβιβάζουν στο θιγόμενο πρόσωπο εντός δύο εβδομάδων από την ημερομηνία που συγκροτήθηκε η συμβουλευτική επιτροπή ή η επιτροπή εναλλακτικής επίλυσης διαφορών. Όταν οι ανεξάρτητες προσωπικότητες και ο πρόεδρος δεν έχουν συμφωνήσει για τους κανόνες λειτουργίας ή δεν τους κοινοποιούν στο θιγόμενο πρόσωπο, το (τα) θιγόμενο(-α) πρόσωπο(-α) μπορεί(-ούν) να προσφύγει(-ουν) στο αρμόδιο δικαστήριο σε ένα από τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη προκειμένου να επιτύχει(-ουν) την έκδοση διαταγής για την εφαρμογή των κανόνων λειτουργίας.

Άρθρο 12

Έξοδα της διαδικασίας

1. Εκτός των προβλεπόμενων στην παράγραφο 2 και εκτός εάν οι αρμόδιες αρχές των ενδιαφερόμενων κρατών μελών έχουν συμφωνήσει διαφορετικά, τα κατωτέρω έξοδα κατανέμονται εξίσου μεταξύ των κρατών μελών:

- α) τα έξοδα των ανεξάρτητων προσωπικοτήτων, που ανέρχονται σε ποσό που αντιστοιχεί στο μέσο σύνηθες ποσό το οποίο επιστρέφεται για υψηλόβαθμους δημόσιους υπαλλήλους των ενδιαφερόμενων κρατών μελών· και
- β) οι αμοιβές των ανεξάρτητων προσωπικοτήτων, κατά περίπτωση, που περιορίζονται σε 1 000 EUR ανά πρόσωπο ανά ημέρα, για κάθε ημέρα που η συμβουλευτική επιτροπή ή η επιτροπή εναλλακτικής επίλυσης διαφορών συνεδριάζει.

Τα έξοδα στα οποία υποβάλλεται το θιγόμενο πρόσωπο δεν βαρύνουν τα κράτη μέλη.

2. Όταν το θιγόμενο πρόσωπο έχει προβεί:

- α) σε κοινοποίηση της απόσυρσης της ένστασης σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 6· ή
- β) σε αίτηση βάσει των διατάξεων του άρθρου 6 παράγραφος 1 κατόπιν απόρριψης βάσει του άρθρου 5 παράγραφος 1 και η συμβουλευτική επιτροπή αποφασίζει ότι οι σχετικές αρμόδιες αρχές ορθώς απέρριψαν την ένσταση,

και εφόσον οι αρμόδιες αρχές των ενδιαφερόμενων κρατών μελών συμφωνούν, όλα τα έξοδα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχεία α) και β) βαρύνουν το θιγόμενο πρόσωπο.

Άρθρο 13

Πληροφορίες, αποδεικτικά μέσα και ακρόασεις

1. Για τους σκοπούς της διαδικασίας του άρθρου 6, όταν οι αρμόδιες αρχές των οικείων κρατών μελών συμφωνούν, το (τα) θιγόμενο(-α) πρόσωπο(-α) μπορεί(-ούν) να παράσχει(-ουν) στη συμβουλευτική επιτροπή ή στην επιτροπή εναλλακτικής επίλυσης διαφορών όλες τις πληροφορίες, τα αποδεικτικά μέσα ή τα έγγραφα που μπορεί να είναι χρήσιμα για τη λήψη απόφασης. Το (τα) θιγόμενο(-α) πρόσωπο(-α) και οι αρμόδιες αρχές των ενδιαφερόμενων κρατών μελών παρέχουν κάθε πληροφορία, αποδεικτικό μέσο ή έγγραφο κατόπιν αίτησης της συμβουλευτικής επιτροπής ή της επιτροπής εναλλακτικής επίλυσης διαφορών. Ωστόσο οι εν λόγω αρμόδιες αρχές μπορούν να αρνηθούν να παράσχουν πληροφορίες στη συμβουλευτική επιτροπή σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) η απόκτηση των πληροφοριών προϋποθέτει τη λήψη διοικητικών μέτρων που αντιβαίνουν στην εθνική νομοθεσία·
- β) οι πληροφορίες δεν μπορούν να αποκτηθούν βάσει της εθνικής νομοθεσίας του οικείου κράτους μέλους·
- γ) οι πληροφορίες αφορούν εμπορικό, βιομηχανικό ή επαγγελματικό απόρρητο ή εμπορική διαδικασία·
- δ) η κοινολόγηση των πληροφοριών είναι αντίθετη προς τη δημόσια τάξη.

2. Τα θιγόμενα πρόσωπα μπορούν, κατόπιν αίτησής τους και με τη συναίνεση των αρμόδιων αρχών των ενδιαφερόμενων κρατών μελών, να παραστούν ή να εκπροσωπηθούν ενώπιον της συμβουλευτικής επιτροπής ή της επιτροπής εναλλακτικής επίλυσης διαφορών. Τα θιγόμενα πρόσωπα παρίστανται ή εκπροσωπούνται ενώπιον της συμβουλευτικής επιτροπής ή της επιτροπής εναλλακτικής επίλυσης διαφορών εφόσον αυτή το ζητήσει.

3. Οι ανεξάρτητες προσωπικότητες και κάθε άλλο μέλος υπόκεινται στις υποχρεώσεις τήρησης του επαγγελματικού απορρήτου υπό την εθνική νομοθεσία κάθε ενδιαφερόμενου κράτους μέλους όσον αφορά τις πληροφορίες τις οποίες λαμβάνουν υπό την ιδιότητα τους ως μελών της συμβουλευτικής επιτροπής ή της επιτροπής εναλλακτικής επίλυσης διαφορών. Τα θιγόμενα πρόσωπα και, κατά περίπτωση, οι εκπρόσωποί τους αναλαμβάνουν να αντιμετωπίζουν κάθε πληροφορία (συμπεριλαμβανομένης της γνώσης των εγγράφων) που λαμβάνουν κατά τη διάρκεια της εν λόγω διαδικασίας ως απόρρητη. Το θιγόμενο πρόσωπο και οι εκπρόσωποί του στις αρμόδιες αρχές των ενδιαφερόμενων κρατών μελών προβαίνουν σε σχετική δήλωση όταν τους ζητηθεί κατά τη διάρκεια της ίδιας διαδικασίας. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα ενδεδειγμένα μέτρα για την επιβολή κυρώσεων για οποιαδήποτε παράβαση της υποχρέωσης τήρησης του απορρήτου.

Άρθρο 14

Γνώμη της συμβουλευτικής επιτροπής ή της επιτροπής εναλλακτικής επίλυσης διαφορών

1. Η συμβουλευτική επιτροπή ή η επιτροπή εναλλακτικής επίλυσης διαφορών διατυπώνει τη γνώμη της στις αρμόδιες αρχές των ενδιαφερόμενων κρατών μελών εντός προθεσμίας έξι μηνών από την ημερομηνία σύστασής της. Όταν η συμβουλευτική επιτροπή ή η επιτροπή εναλλακτικής επίλυσης διαφορών κρίνει ότι το αμφισβητούμενο ζήτημα απαιτεί διάστημα μεγαλύτερο των έξι μηνών για τη διατύπωση γνώμης, η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί κατά τρεις μήνες. Η συμβουλευτική επιτροπή ή η επιτροπή εναλλακτικής επίλυσης διαφορών ενημερώνει τις αρμόδιες αρχές των ενδιαφερόμενων κρατών μελών και τα θιγόμενα πρόσωπα για κάθε εν λόγω παράταση.

2. Η συμβουλευτική επιτροπή ή η επιτροπή εναλλακτικής επίλυσης διαφορών βασίζει τη γνώμη της στις διατάξεις της εφαρμοστέας συμφωνίας ή σύμβασης του άρθρου 1, καθώς και σε οποιουδήποτε εφαρμοστέους εθνικούς κανόνες.

3. Η συμβουλευτική επιτροπή ή η επιτροπή εναλλακτικής επίλυσης διαφορών εκφέρει τη γνώμη της με απλή πλειοψηφία των μελών της. Εάν δεν μπορεί να επιτευχθεί πλειοψηφία, η ψήφος του προέδρου καθορίζει την τελική γνώμη. Ο πρόεδρος κοινοποιεί τη γνώμη της συμβουλευτικής επιτροπής ή της επιτροπής εναλλακτικής επίλυσης διαφορών στις αρμόδιες αρχές.

Άρθρο 15

Οριστική απόφαση

1. Οι ενδιαφερόμενες αρμόδιες αρχές συμφωνούν τον τρόπο επίλυσης της διαφοράς εντός προθεσμίας έξι μηνών από την κοινοποίηση της γνώμης της συμβουλευτικής επιτροπής ή της επιτροπής εναλλακτικής επίλυσης διαφορών.

2. Οι αρμόδιες αρχές μπορούν να λάβουν απόφαση που αποκλίνει από τη γνώμη της συμβουλευτικής επιτροπής ή της επιτροπής εναλλακτικής επίλυσης διαφορών. Ωστόσο, εάν δεν καταλήξουν σε συμφωνία για τον τρόπο επίλυσης της διαφοράς, δεσμεύονται από τη γνώμη αυτή.

3. Κάθε κράτος μέλος προβλέπει ότι η οικεία αρμόδια αρχή κοινοποιεί την οριστική απόφαση για την επίλυση του αμφισβητούμενου ζητήματος στο θιγόμενο πρόσωπο αμελλητί. Εάν δεν γίνει η σχετική κοινοποίηση εντός 30 ημερών από τη λήψη της απόφασης, το θιγόμενο πρόσωπο μπορεί να προσφύγει στο κράτος μέλος κατοικίας του σύμφωνα με τις εφαρμοστέες εθνικές διατάξεις προκειμένου να παραλάβει την οριστική απόφαση.

4. Η οριστική απόφαση είναι δεσμευτική για τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη και δεν συνιστά προηγούμενο. Η οριστική απόφαση εφαρμόζεται με την επιφύλαξη της αποδοχής από το (τα) θιγόμενο(-α) πρόσωπο(-α) της οριστικής απόφασης και της παραίτησής του (τους) από το δικαίωμα προσφυγής σε οποιοδήποτε εθνικό μέσο θεραπείας εντός 60 ημερών από την ημερομηνία κατά την οποία η οριστική απόφαση κοινοποιήθηκε, κατά περίπτωση.

Εκτός εάν το αρμόδιο δικαστήριο ή άλλη δικαστική αρχή ενδιαφερόμενου κράτους μέλους αποφασίσει σύμφωνα με τους ισχύοντες εθνικούς κανόνες για τα μέσα θεραπείας, και εφαρμόζοντας τα κριτήρια του άρθρου 8, ότι υπήρχε έλλειψη ανεξαρτησίας, η οριστική απόφαση εφαρμόζεται βάσει της εθνικής νομοθεσίας των ενδιαφερόμενων κρατών μελών τα οποία

λόγω της οριστικής απόφασης τροποποιούν τη φορολογία τους, ανεξαρτήτως των προθεσμιών που προβλέπονται από το εθνικό δίκαιο. Σε περίπτωση μη εφαρμογής της οριστικής απόφασης, το θιγόμενο πρόσωπο δύναται να προσφύγει στο αρμόδιο δικαστήριο του κράτους μέλους που δεν εφήρμοσε την οριστική απόφαση, με αίτημα την εφαρμογή της.

Άρθρο 16

Αλληλεπίδραση με τις εθνικές διαδικασίες και παρεκκλίσεις

1. Το γεγονός ότι ένα μέτρο το οποίο ελήφθη από κράτος μέλος και γέννησε τη διαφορά καθίσταται οριστικό σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία δεν εμποδίζει τα θιγόμενα πρόσωπα να προσφύγουν στις διαδικασίες που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία.
2. Η υπαγωγή της εν λόγω διαφοράς στη διαδικασία φιλικού διακανονισμού ή στη διαδικασία επίλυσης διαφορών βάσει των άρθρων 4 και 6 δεν εμποδίζει ένα κράτος μέλος να κινηθεί ή να συνεχίσει για την ίδια υπόθεση δικαστικές διαδικασίες ή διαδικασίες για την επιβολή διοικητικών και ποινικών κυρώσεων.
3. Τα θιγόμενα πρόσωπα μπορούν να προσφύγουν στα μέσα θεραπείας που προβλέπει το εθνικό δίκαιο των ενδιαφερόμενων κρατών μελών. Ωστόσο, όταν το θιγόμενο πρόσωπο έχει κινηθεί διαδικασία για τέτοιο μέσο θεραπείας, οι προθεσμίες που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 5 και στο άρθρο 4 παράγραφος 1, αντίστοιχα, αρχίζουν να υπολογίζονται από την ημερομηνία κατά την οποία η απόφαση που εκδίδεται στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής έχει καταστεί οριστική ή κατά την οποία η διαδικασία αυτή περατώνεται κατ' άλλον τρόπο ή όταν η διαδικασία έχει ανασταλεί.
4. Όταν η απόφαση επί του αμφισβητούμενου ζητήματος έχει εκδοθεί από το αρμόδιο δικαστήριο ή άλλη δικαστική αρχή κράτους μέλους και η εθνική νομοθεσία του κράτους μέλους αυτού δεν του επιτρέπει να παρεκκλίνει από την απόφαση, το οικείο κράτος μέλος μπορεί να προβλέψει ότι:
  - α) πριν επιτευχθεί συμφωνία μεταξύ των αρμόδιων αρχών των ενδιαφερόμενων κρατών μελών στο πλαίσιο της διαδικασίας φιλικού διακανονισμού σύμφωνα με το άρθρο 4 για το ίδιο αμφισβητούμενο ζήτημα η αρμόδια αρχή του εν λόγω κράτους μέλους κοινοποιεί στις άλλες αρμόδιες αρχές των ενδιαφερόμενων κρατών μελών την απόφαση του αρμόδιου δικαστηρίου ή άλλης δικαστικής αρχής και ότι η εν λόγω διαδικασία περατώνεται από την ημερομηνία της εν λόγω κοινοποίησης·
  - β) πριν το θιγόμενο πρόσωπο υποβάλει αίτηση σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 1 οι διατάξεις του άρθρου 6 παράγραφος 1 δεν εφαρμόζονται εάν το αμφισβητούμενο ζήτημα παραμένει ανεπίλυτο καθ' όλη τη διαδικασία φιλικού διακανονισμού σύμφωνα με το άρθρο 4, οπότε η αρμόδια αρχή του εν λόγω κράτους μέλους ενημερώνει τις άλλες αρμόδιες αρχές των ενδιαφερόμενων κρατών μελών για το αποτέλεσμα της εν λόγω απόφασης του αρμόδιου δικαστηρίου ή άλλης δικαστικής αρχής·
  - γ) η διαδικασία επίλυσης διαφορών βάσει του άρθρου 6 περατώνεται εάν η απόφαση του αρμόδιου δικαστηρίου ή άλλης δικαστικής αρχής εκδόθηκε οποιαδήποτε στιγμή αφού το θιγόμενο πρόσωπο υπέβαλλε αίτηση σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 1 αλλά πριν η συμβουλευτική επιτροπή ή η επιτροπή εναλλακτικής επίλυσης διαφορών διατυπώσει τη γνώμη της προς τις αρμόδιες αρχές των ενδιαφερόμενων κρατών μελών σύμφωνα με το άρθρο 14, οπότε η αρμόδια αρχή του οικείου κράτους μέλους ενημερώνει τις άλλες αρμόδιες αρχές των ενδιαφερόμενων κρατών μελών και τη συμβουλευτική επιτροπή ή την επιτροπή εναλλακτικής επίλυσης διαφορών για το αποτέλεσμα της απόφασης του αρμόδιου δικαστηρίου ή άλλης δικαστικής αρχής.
5. Η υποβολή ένστασης σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 3 περατώνει κάθε άλλη εν εξελίξει διαδικασία υπό τη διαδικασία φιλικού διακανονισμού ή διαδικασία επίλυσης διαφορών βάσει συμφωνίας ή σύμβασης που ερμηνεύεται ή εφαρμόζεται σε σχέση με το κρίσιμο αμφισβητούμενο ζήτημα. Οι εν λόγω άλλες διαδικασίες σχετικά με το συγκεκριμένο αμφισβητούμενο ζήτημα περατώνονται με ισχύ από την ημερομηνία της πρώτης παραλαβής της ένστασης από οποιαδήποτε εκ των αρμόδιων αρχών των ενδιαφερόμενων κρατών μελών.
6. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 6, ένα ενδιαφερόμενο κράτος μέλος μπορεί να αρνηθεί την προσφυγή στη διαδικασία επίλυσης διαφορών βάσει του ίδιου άρθρου σε περιπτώσεις κατά τις οποίες επιβλήθηκαν κυρώσεις σε αυτό το κράτος μέλος σε σχέση με το διορθωμένο εισόδημα ή κεφάλαιο για φορολογική απάτη, εσκεμμένη μη εκπλήρωση υποχρεώσεων και βαρεία αμέλεια. Όταν έχει κινηθεί δικαστική ή διοικητική προσφυγή που θα μπορούσε να οδηγήσει στην επιβολή τέτοιων κυρώσεων και η εν λόγω διαδικασία διεξάγεται ταυτόχρονα με οποιαδήποτε από τις διαδικασίες που αναφέρονται στην παρούσα οδηγία, η αρμόδια αρχή δύναται να αναστείλει τη διαδικασία σύμφωνα με την παρούσα οδηγία από την ημερομηνία αποδοχής της ένστασης έως την ημερομηνία της τελικής έκβασης της εν λόγω διαδικασίας.
7. Ένα κράτος μέλος μπορεί να αρνηθεί την πρόσβαση στη διαδικασία επίλυσης διαφορών βάσει του άρθρου 6, κατά περίπτωση, όταν το αμφισβητούμενο ζήτημα δεν αφορά διπλή φορολογία. Σε αυτή την περίπτωση, η αρμόδια αρχή του εν λόγω κράτους μέλους ενημερώνει το θιγόμενο πρόσωπο και τις αρμόδιες αρχές των λοιπών κρατών μελών αμελλητί.

Άρθρο 17

Ειδικές διατάξεις για φυσικά πρόσωπα και μικρότερες επιχειρήσεις

Όταν το θιγόμενο πρόσωπο:

- α) είναι φυσικό πρόσωπο· ή
- β) δεν είναι μεγάλη επιχείρηση και δεν αποτελεί τμήμα μεγάλου ομίλου [όπως οι όροι αυτοί ορίζονται στην οδηγία 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (*)],

το θιγόμενο πρόσωπο μπορεί να υποβάλλει ενστάσεις, απαντήσεις σε αίτηση παροχής πρόσθετων πληροφοριών, αποσύρσεις και αιτήματα σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφοι 1, 4, 6 και το άρθρο 6 παράγραφος 1 αντίστοιχα («ανακοινώσεις»), κατά παρέκκλιση από τις ανωτέρω διατάξεις, μόνον ενώπιον της αρμόδιας αρχής του κράτους μέλους στο οποίο κατοικεί το θιγόμενο πρόσωπο. Η αρμόδια αρχή του εν λόγω κράτους μέλους ενημερώνει τις αρμόδιες αρχές όλων των άλλων ενδιαφερόμενων κρατών μελών ταυτόχρονα και εντός δύο μηνών από την παραλαβή της ανακοίνωσης. Μετά την εν λόγω κοινοποίηση το θιγόμενο πρόσωπο θεωρείται ότι έχει υποβάλει την ανακοίνωση σε όλα τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη από την ημερομηνία της εν λόγω κοινοποίησης.

Σε περίπτωση που λαμβάνει πρόσθετες πληροφορίες δυνάμει του άρθρου 3 παράγραφος 4, η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους που τις παρέλαβε διαβιβάζει αντίγραφο στις αρμόδιες αρχές όλων των άλλων ενδιαφερόμενων κρατών μελών ταυτόχρονα. Μετά την εν λόγω υποβολή θεωρείται ότι οι πρόσθετες πληροφορίες έχουν παραληφθεί από όλα τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη από την ημερομηνία παραλαβής των εν λόγω πληροφοριών.

Άρθρο 18

Δημοσιότητα

1. Οι συμβουλευτικές επιτροπές και η επιτροπή εναλλακτικής επίλυσης διαφορών εκδίδουν τη γνώμη τους εγγράφως.
  2. Οι αρμόδιες αρχές μπορούν να συμφωνήσουν να δημοσιεύσουν τις οριστικές αποφάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 15 στο σύνολό τους, υπό την προϋπόθεση ότι συναινεί κάθε ενδιαφερόμενο θιγόμενο πρόσωπο.
  3. Σε περίπτωση που οι αρμόδιες αρχές ή το ενδιαφερόμενο θιγόμενο πρόσωπο δεν συναινεί στη δημοσίευση της οριστικής απόφασης στο σύνολό της, οι αρμόδιες αρχές δημοσιεύουν περίληψη της οριστικής απόφασης. Η εν λόγω περίληψη περιλαμβάνει περιγραφή της υπόθεσης και του αντικειμένου, την ημερομηνία, τις υπό εξέταση φορολογικές περιόδους, τη νομική βάση, τον οικονομικό κλάδο και μία σύντομη περιγραφή της τελικής έκβασης. Περιλαμβάνεται επίσης περιγραφή της μεθόδου διατησίας που χρησιμοποιήθηκε.
- Οι αρμόδιες αρχές αποστέλλουν τις πληροφορίες που θα δημοσιευθούν σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο στο θιγόμενο πρόσωπο πριν από τη δημοσίευσή τους. Το αργότερο 60 ημέρες από την παραλαβή αυτών των πληροφοριών το θιγόμενο πρόσωπο μπορεί να ζητήσει από τις αρμόδιες αρχές να μην δημοσιεύσουν πληροφορίες που αφορούν εμπορικά, επιχειρηματικά, βιομηχανικά ή επαγγελματικά μυστικά, ή εμπορική διαδικασία, ή πληροφορίες που είναι αντίθετες προς τη δημόσια τάξη.
4. Η Επιτροπή καταρτίζει τυποποιημένα έντυπα για την κοινοποίηση των πληροφοριών που αναφέρονται στις παραγράφους 2 και 3 του παρόντος άρθρου μέσω εκτελεστικών πράξεων. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία στην οποία παραπέμπει το άρθρο 20 παράγραφος 2.
  5. Οι αρμόδιες αρχές κοινοποιούν τις πληροφορίες που θα δημοσιευθούν σύμφωνα με την παράγραφο 3 στην Επιτροπή αμελλητί.

Άρθρο 19

Ρόλος της Επιτροπής και διοικητική υποστήριξη

1. Η Επιτροπή ενημερώνει τον κατάλογο των αρμόδιων αρχών και τον κατάλογο των ανεξάρτητων προσωπικοτήτων του άρθρου 8 παράγραφος 4 και τους καθιστά διαθέσιμους επιγραμμικά. Ο κατάλογος αυτός περιλαμβάνει μόνο τα ονόματα των εν λόγω προσώπων.
2. Τα κράτη μέλη γνωστοποιούν στην Επιτροπή τα μέτρα που έλαβαν για την επιβολή κυρώσεων για οποιαδήποτε παράβαση της υποχρέωσης τήρησης του απορρήτου που προβλέπεται στο άρθρο 13. Η Επιτροπή ενημερώνει σχετικά τα λοιπά κράτη μέλη.
3. Η Επιτροπή τηρεί κεντρικό αρχείο στο οποίο φυλάσσονται και καθίστανται διαθέσιμες ηλεκτρονικά οι πληροφορίες που δημοσιεύονται σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφοι 2 και 3.

(*) Οδηγία 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και συναφείς εκθέσεις επιχειρήσεων ορισμένων μορφών, την τροποποίηση της οδηγίας 2006/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την κατάργηση των οδηγιών 78/660/ΕΟΚ και 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 182 της 29.6.2013, σ. 19).

Άρθρο 20

Διαδικασία επιτροπής

1. Η Επιτροπή επικουρείται από την επιτροπή επίλυσης διαφορών. Η εν λόγω επιτροπή αποτελεί επιτροπή κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.
2. Όταν γίνεται παραπομπή στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζεται το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

Άρθρο 21

Επανεξέταση

Έως τις 30 Ιουνίου 2024 η Επιτροπή αξιολογεί την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας και υποβάλλει έκθεση στο Συμβούλιο. Η εν λόγω έκθεση συνοδεύεται ενδεχομένως από νομοθετική πρόταση.

Άρθρο 22

Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν προς την παρούσα οδηγία το αργότερο έως τις 30 Ιουνίου 2019. Ανακοινώνουν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο των εν λόγω διατάξεων.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις εν λόγω διατάξεις, αυτές περιέχουν αναφορά στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την αναφορά αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της αναφοράς αποφασίζεται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιωδών διατάξεων εσωτερικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 23

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία τίθεται σε ισχύ την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Εφαρμόζεται σε κάθε ένσταση που υποβάλλεται από την 1η Ιουλίου 2019 και εξής σε αμφισβητούμενα ζητήματα που αφορούν το εισόδημα ή το κεφάλαιο που αποκτήθηκαν σε φορολογικό έτος που αρχίζει την 1η Ιανουαρίου 2018 ή μετά την ημερομηνία αυτή. Οι αρμόδιες αρχές των ενδιαφερόμενων κρατών μελών μπορούν ωστόσο να συμφωνήσουν να εφαρμόζουν την παρούσα οδηγία όσον αφορά κάθε ένσταση που υποβλήθηκε πριν από την εν λόγω ημέρα ή σε προηγούμενα φορολογικά έτη.

Άρθρο 24

Αποδέκτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Λουξεμβούργο, 10 Οκτωβρίου 2017.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
T. TÕNISTE